

Eth nau parc de pompiers de Bossòst serà prèst entara primavera deth 99

Era bastissa centrau completarà es installacions que ja compden damb es cochères coma equipament anèx

III e V Era empresa constructora Filloy a iniciat era dusau fasa des òbres de bastiment deth parc de pompiers de Bossòst. Aguestes

consistissen ena adequacion dera bastissa, plaçada ena carretèra deth Portilhon, que demorará coma edifici centrau des naues installacions.

Aquiu se i placen servicis de besonh coma vestiaris, sala de contròtle, doches, atau coma ua zòna de convivència. Es trabalhs poderien èster prèsti

entath mes d'abriu der an que ven. Per ua auta part, es Pompiers dera Val d'Aran celebrèren ager era hèsta de Santa Bàrbara, patrona deth còs.

Salardú torne a celebrar un an mès era festivitats de Sant Andrèu

IV Era festivitats de Sant Andrèu, patron de Salardú, siguec celebrada un an mès pera gent sustot deth Naut Aran. Deluns, era glèisa que pòrte eth nòm deth patron, siguec punt de trobada de feligresis. Aquiu, a mès d'oficià-se era missa en auor deth sant, se poderen veir d'a pròp es pintures que se trapen en sòn interior e que vien d'èster restaurades. En aguesta celebracion religiosa i siguec present eth Subdelegat de Govern en Lhèida, Joan Barios, eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera e eth Alcalde deth Naut Aran, Victor Leon. Un aute des actes que se heren ath long dia siguec era presentacion deth grop de dances "Es gripets de Naut Aran".

MIRALHEM-MOS

VIII En voler emular ath Camilo José Cela dera sua etapa viatgèra e en profiter aguesta epòca de calma, just abantes dera arribada massiua de toristes, pugi tath Naut Aran en visita de plaser. Aguesti dies Pujòlo ben semble un granàs pastís de nata que demore, impacient, era venguda des hamegades tribus laietanes. En tot parlar de gana en sòn concèpte mès reau, bric metaforic, aué rebrembaram era hame que passauen es pujolencs enes prumèri ans dera postguèrra espanhòla, e es prètzhetes que se pensauen tà sajar d'alimentar a tota era familhada. Era frontèra, ath dessús de desseparar, possibilitaue er escambi de productes de contraband entre es comunautats vesies. Mès que tà curbir es besonhs alimentaris d'aqueri tempsi, sonque uns pògui s'arrisquèren per aquestes montanhes.



Es naues installacions se bastissen ena antica doana deth Portilhon

SILVIA PUERTOLAS



**ROBA LABORAL
HOSTALERIA
COMPLEMENTS LLAR**

ETH AUET

c/ Casteth, 10
25530 Vielha

Tel. 973 64 02 20
Mòbil: 970 208 614

CASES DE LLOGUER

a la Val d'Aran

**Per a la temporada d'esquí,
preus econòmics**

(per setmanes / quinzenes)

Infor. 929 777 459 - 685 23 72

Web: www.usuarios.intercom.es/calaix

ERA ENTREVISTA

Lúcia Mas

CANTAUTORA ARANESA

“Ena Antara, ei eth prumèr disc compacte en aranés e eth mèn prumèr enregistrament”

Silvia Puértolas
Betren

Silvia Puértolas Deman presente eth sòn prumèr trabalh enregistrat en disc compacte, ara ora eth prumèr que se hè en lengua aranesa en aquest tipe de supòrt. Mos explique qué i poden trapar en eth.

Lúcia Mas Ei eth prumèr CD que ges en aranés e a mès tanben ei eth prumèr de creacion pròpia. Mès non ei era prumèra causa que s'enregistre ena lengua deth parçan, dat que ja s'an hèt d'auti enregistraments en supòrts de disc o casseta. Son dètz tèmes e es letres son revirades de poèmes d'autors coma Salvador Espriu, Félix Cucurull, e eth gascon, Jean Louis Baradat a mès de d'auti de creacion pròpia. Eri m'an concedit es drets entà poder amiar entà dauant aquest projècte dat qu'an considerat important aquest trabalh en prò dera lengua aranesa. Des tèmes qu'apareishen ne i a un que me cau remercar, jos eth títol d'“Era Tèrra”, damb letra e musica de Lolita Beso, que siguec un present e qu'è volut inclúdir. Es musiques son mies.

S.P. Ei “Era Tèrra” eth tèma mès significatiu d'aquest compacte?

L.M. Significatiu ne son toti. Les auem trabalhà un a un e les estimam a toti eri. Quan digui que les estimam me referisqui as mèn musics e jo. Eri son Jordi Bardella, licenciat en C.C. dera Comunicacion, palharés; Gilbert Julià, farmacutic rossellonés e Erik Fourcade, comengés e professor de musica en un Institut francés.

S.P. Mos parle dera sua trajectòria artistica.

L.M. Creishí en un ambient musicau. Sa mair nòsta tocaue tot soent eth piano en casa. A çò des mèn pairs se hègen trobades literàries e musicaus... Entà jo era musica a estat coma era ploja, que pòga pòc a anat formant part de jo madeisha. Me i comencè a familiarisar de ben petita. En ua epòca en qué viuí en Figueres, auia un professor, eth senhor Salò, de subernòm l'avi.



ARCHIU

Eth siguec qui m'ensenhèc a “crear”. Un des rebrembes qu'è d'eth ei que, tot soent, mos remercaue--qu'era musica segontes com s'ensenhe o apren, en compdes d'educar, “educastre”. Rebrembi qu'alavetz, li daue prioritat ara creativitat e non ara repeticion.

S.P. Quan decidic trasladà-se entara Val d'Aran.

L.M. Eth prumèr viatge que venguí siguèc en an 1976 e quedè fòrça suspresa, pera gent, es construccions, es montanhes... dat que trencaue damb tot aquerò que jo coneishia coma Catalonha. Me prometi a jo madeisha que bèth dia tornaria. Aprení aranés damb mare Beleta, Isabel Puig, mama deth mèn sògre. Comencè a escriuer en aranés, a crear musica e a hèr concèrts, totemp en dirècte.

S.P. Qué la motivèc entà amiar tà dauant aquest prumèr projècte musicau.

L.M. Sabí qu'enes Vals Occitanes deth Piamont, en Itàlia, se convocaue un prèmi e enviè ua cançon qu'acabaua de composar. Aquiu arthenhí eth prumèr guardon damb ua cançon infantil. Pr'amor d'açò comencè a

plantejà-me que me calie anar mès enlà.

S.P. Aquesta serie dilhèu era sua aportacion a ua cultura e ua lengua. Un aspècte qu'a vostè encara li aurà resultat mès difícil pr'amor que non ei neishuda aci.

L.M. Òc. Mès es pòbles s'apropen damb era afectivitat, ua afectivitat que l'è trapada totemp damb era gent damb era quau m'è rellacionat.

S.P. Quin ei eth significat deth nòm deth sòn trabalh “Ena Antara”.

L.M. “Ena Antara” vò dèder eth limit. Era Val d'Aran ei ath limit deth nòrd de Catalonha e deth sud d'Occitània. Temps en darrèr en qué aquesta tèrra ère tant sollicitada tant per França coma per Catalonha, permetec qu'es nòsti auantpassats podessen viuer ath long dera istòria mantenguent era sua identitat en democràcia. “Ena Antara” ven a èster era tèrra que non ei d'arrès de delà, ei era nòsta. En un sentit figurat ei eth compromís damb eth mantieniment dera pròpia personalitat e era libertat d'accion e pensament.

S.P. Er acte de presentacion

deth CD serà dubèrt entà toti aqueri que i volguen prener part. Perqué a cuelhut hè-la ena Val d'Aran?

L.M. Auia ua propòsta de hè-la en Barcelona e tanben ua auta en ua ciutat d'Occitània. Donc ei aci a on ac è creat e per tant ei aci a on s'a d'infantar e presentar per persones araneses.

S.P. Quin ei eth melhor rebrembe qu'a de toti aguesti ans de trabalh.

L.M. Rebrembi era majoria de gent qu'a assistit a cadun des concèrts. Me'n brembi de quan auem estat tres o dus cents. De Barcelona, de Perpinhà, de Nimes...

S.P. Aquest trabalh ja ei hèt. Ara ja deu de pensar en uns auti projèctes.

L.M. Creigui en trabalh constant de cada dia e aquerò mèrque un procès. Ena Antara signifie un punt d'inflexion. È un amic ena Universitat de Barcelona, qu'a editat sèt compactes e que ditz que non ei d'acòrd damb cap d'un d'eri. Non ei d'acòrd perque, quan les escotes, penes que son melhorables. È ua setantia de trabalhs ineditats que ja ei ora de trèi-les ara lum.

PERFIL

Era cantautora Lúcia Mas, mèstra de profesion, ven d'editar eth sòn prumèr disc compacte en aranés que recuelh un totau de dètz tèmes. Neishuda en Vilanova i la Geltrú e coneishedora dera Val des de 1976 escriu des d'alavetz en lengua aranesa en tot crear poèsia, condes entàs mainatges, teatre, musica... En dues ocasions s'a presentat a concors damb trabalhs de creacion pròpia. Es sòns reconeixements musicaus sigueren enes Vals Occitanes d'Itàlia a on guanhèc eth prumèr prèmi de cançon infantil e ena UAB a on guanhèc ua bèca d'investigacion. Justament eth prèmi arthenhut enes Vals Occitanes l'an amiat entà tirar entà dauant aquest prumèr CD en lengua aranesa. Era musica la portèc recentment a impartir un cors de musica Aranesa ena Universitat Catalana d'Estiu (UCE) de Prada de Conflent (UAB).

S.P. S'auesse de compartir escenari damb un cantautor damb qui l'agradarie que siguesse e a on?

L.M. Damb eth cantautor empordanés, Josèp Tero, companh, e que siguèsse aci en Aran. Curiosament tanben ven d'editar un disc compacte. Tanben damb Claudi Martí.

S.P. A on se poirà trapar aquest CD.

L.M. Se poirà trapar enes llibreries deth parçan.

S.P. A on se harà e qui presentarà er acte de deman?

L.M. Era presentacion la haràn, en locau “Saxo Blu”, Angelina Cases, Melquiades Calzado e eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera. Agraïsqui era sua preséncia e collaboracion ja que supòse eth supòrt en un acte cultural que reafirme era nòsta identitat. Aquest projècte non auesse pogut èster ua realitat sense era voluntat deth gerent dera empresa “Idees e Projèctes”, Carlos

JAUME VILALTA
President
CRISTINA COLL HUIX
Directora general

VICENT SANCHIS
Director
LLUIS MARTÍNEZ
Subdirector
Redacció:
SILVIA PUÉRTOLAS

Producció tècnica:
JORDI PELÁEZ
Publicitat:
ALBERT BORRÀS
JORDI RIBAS

Centralita Tel.: 93-316 39 00 - Fax: 93-316 39 36
Publicitat Tel.: 93-316 39 23 - Fax: 93-316 39 25
Subscriptors Tel.: 93-316 39 44 - Fax: 93-316 39 15
Distribució Tel.: 93-316 39 16 - Fax: 93-316 39 15
Consell de Cent, 425 - 08009 Barcelona

Telèfons a la Vall d'Aran
Redacció: 909 50 92 02
Publicitat: 908 69 29 50

DI: B20.249-1976
DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'QJD

Se met en marcha eth bastiment dera dusau fasa deth nau parc de pompièrs de Bossòst

Es trabalhs, que comencèren en noveme, pòrien èster acabats entath mes d'abriu der an que ven

Silvia Puértolas
BOSSÒST

Eth passat mes de noveme s'iniciàuen es òbres de bastiment dera dusau fasa deth nau parc de pompièrs, plaçat en Bossòst.

Es trabalhs que s'amien a tèrme en aguesti moments consistissen ena adequacion de çò que serà er edifici centrau deth parc. En eth se i plaçarà tot çò que comportarà era part de servicis. Vestiaris, sala de contròtle, burèus administratius atau coma ua zòna de convivéncia damb minjador, sala d'ammassades, codina, banhs, doches, eca.

Aguesti servicis se distribuiràn en dues plantes. A mès se deisharà premanida ua tresau planta, çò que serie era part deth humarau, en cas qu'en un futur se volgue hèr quauqua ampliacion.

Es trabalhs d'aguesta segona fasa les amie a tèrme era empresa constructora Filloy, era madeisha que bastic er edifici anèx en quau se i trapan es cochères. Aguesti pòrien èster prèsti entath mes d'abriu der an que ven.

Era dusau fasa a un còst totau de trenta cinc milions de pessetes. Ua partida qu'a estat auançada peth Conselh Generau d'Aran tot e que li serà retornada, en un tèrme de dus ans, pera Direccion Generau de Prevision e Escandiment d'Incendis dera Generalitat.

Eth nau parc des pompièrs se bastís ena antica casèrna dera Guàrdia Civi plaçada ena carretèra deth Portilhon.

Er edifici des cochères, que se hec est'an passat, se trape justament pegat ara bastissa centrau qu'ei en fasa de construccion.

En aguesti moments era dotacion de veïculs damb qué compde eth parc de pompièrs de Bossòst ei de cinc. Ua ambulància, un coche petit entath personau, un 4x4, un veïcul damb capacitat entà 500 litres d'aigua e un aute entà trasladar eth materiau.

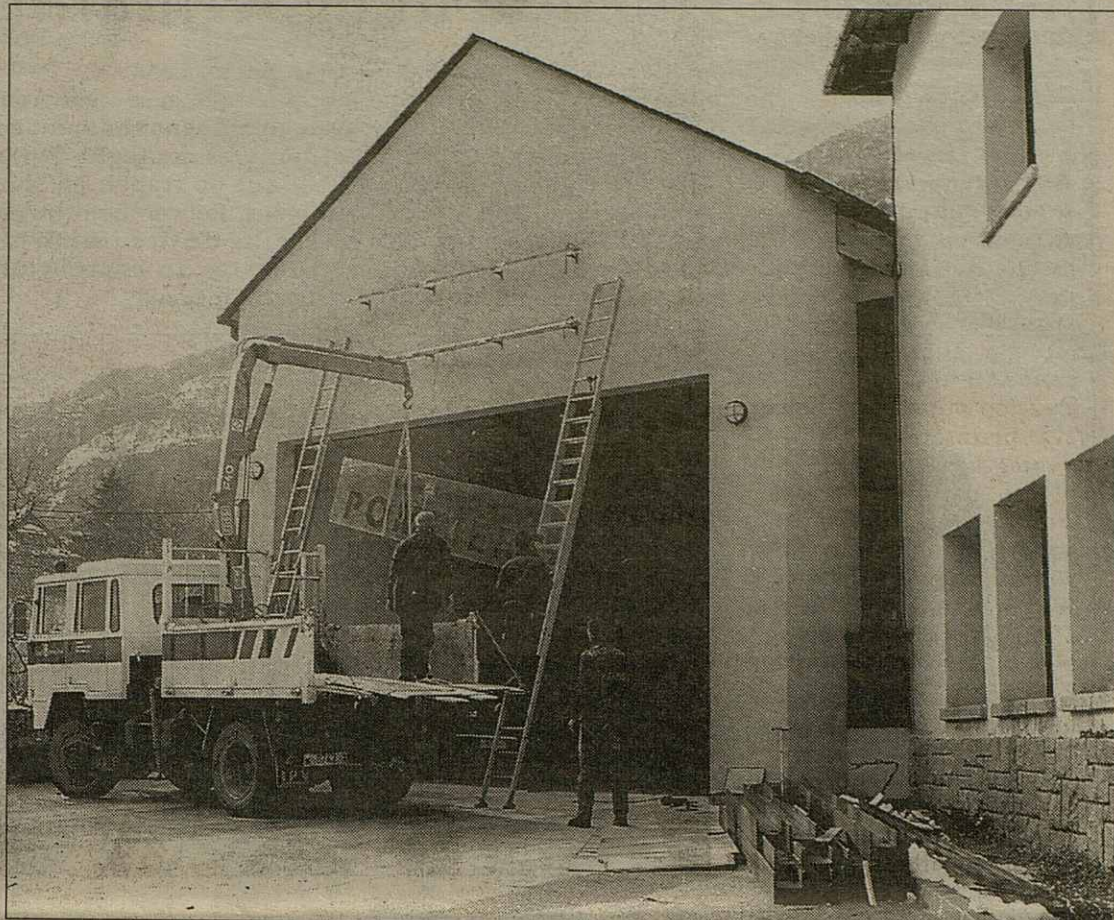
Segontes eth cap d'aguest parc, José Maria Cau: "Damb aguesta dotacion, tenguent en compde que ben lèu pòriem disposar d'un camion mès damb capacitat tà tres mil litres d'aigua, es nòstri besonhs son deth tot cubèrts, en tot èster es parcs de Bossòst e Les un bon complement entath Baish Aran".

Eth parc de pompièrs de Bossòst compde actuaument damb eth supòrt uman de 24 personas damb ua mieja d'edat d'entre 28 as 30 ans. Eth nombre de gessudes que hèn ath long der an ei apuprèt de cent trenta.

Vielhes installacions

Es prumèras installacions que i auec en pòble, enes ans 70, èren plaçades en antic aucider. Dempús se trasladèren entàs baishi dera casa der Ajuntament, que se trape en miei deth pòble, a on an demorat enquia ara.

Segontes apuntaue J. Maria Cau: "Era naua bastissa mos permeterà potenciar eth vincle social que i a laguens des pòbles entre es pompièrs, ua

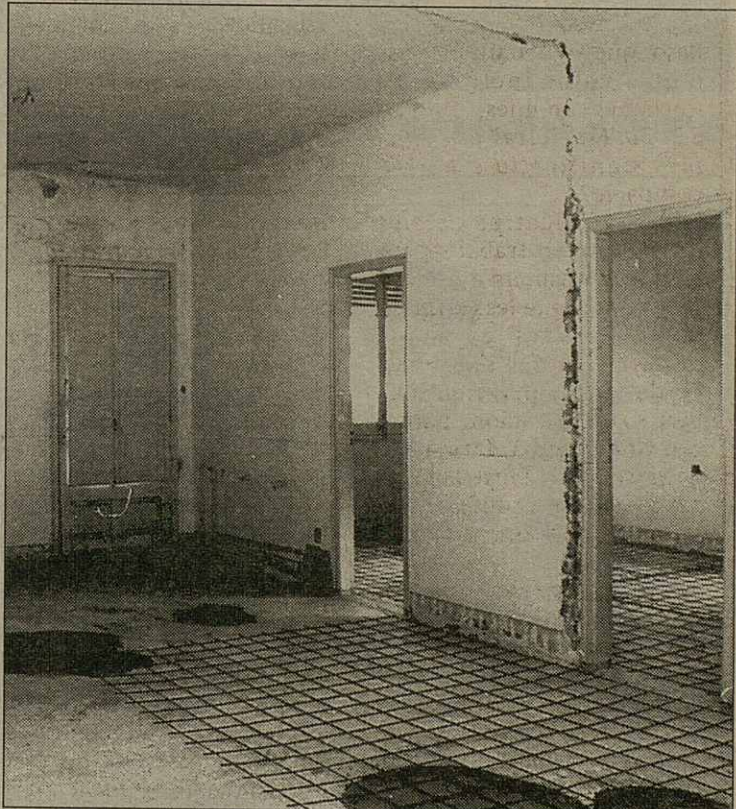


Dimars se placèc eth distintiu des pompièrs enes naues cochères

SILVIA PUÉRTOLAS

des bases d'aguest còs. Açò ère impensable enquia moment dat que non disposàuem d'espaci físic. Aguest nau parc mos permeterà hèr mès practiques e un aute tipe d'activitats de preparacion".

Cau rebrembar qu'era Val d'Aran compde actuaument damb un unic numerò de telefon d'atencion, qu'ei eth de Pompièrs Val d'Aran. Aguest centralise e derive es trucades tàs auti parcs deth parçan.

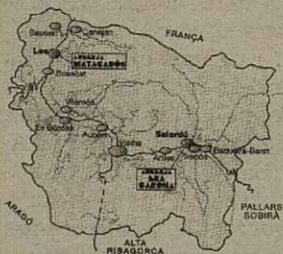


Actuaument s'abilite er edifici centrau deth parc

SILVIA PUÉRTOLAS



Entà: Gent joena, famílies, grups e entitats juvenils



AUBÈRJA - ERA GARONA
Ctra. de Vielha, s/n - 25598 SALARDÚ.
Tel. 973 64 52 71 - Fax 973 64 41 36

AUBÈRJA - MATA CABÒS
Sant Jaume, s/n - 25540 LES.
Tel. 973 64 80 48 - Fax 973 64 83 52



Propietari:
JOSEP ALTADILL GONZALEZ

Establiment Gourmet
Pinxos - Tapes
Bodega (criances, reserves i grans reserves)
Productes de la Vall
Menjar preparat per emportar

Passeg dera Libertat, 5 • Vielha
Tel./Fax (973) 64 08 82
25530 VIELHA (LLEIDA)

La Setmana

B. p. 86 — 64230 LESCAR
Telefòne : 05 59 68 66 79
Telecopia : 05 59 68 67 17

Setmanèr occitan d'informacions publicat per la
S. C. O. P. — S. A. R. L. VISTEDIT
Las Campanhas 64150 SEUVALADA

Director de la publicacion : David Grosclaude

Sant Andreu, patron de Salardú, tornec a èster motiu de celebracion

Ena glèisa ja se poderen veir es pintures deth sòn interior que s'an acabat de restaurar recentment

Redaccion
VIELHA

Deluns se celebraue en Salardú era festivitad de Sant Andreu, patron deth pòble.

Entre es actes que se heren, entà commemorar

aguest dia, cau resaltar era missa que s'oficièc en aonor deth Sant ena glèisa que pòrtè eth sòn nom.

Aquiu i sigueren present eth Subdelegat deth Govern en Lhèida, Joan Barios, eth Sindic d'Aran, Carlos Barre-

ra e er Alcalde deth Naut

Aran, Víctor Leon. En temple ja se i poderen veir totaument restaurades es pintures des segles XVI e XVII que se trapan en sòn interior. Rebremem qu'es trabalhs de decurbiment d'aguestes an comportat cinc ans de faena.

Un viatge acabada era missa er Alcalde deth Naut Aran, Víctor Leon, remerquèc que: "dempús d'aguesti trabalhs de restauracion, volem dar a conèisher tot eth procès que s'a seguit entara recuperacion des pintures per miei d'ua exposicion fotografica". León hige: "Aguesta exposicion mos agradarie presentà-la entara Hèsta Major

de Santa Creu der an que ven".

"Es gripets"

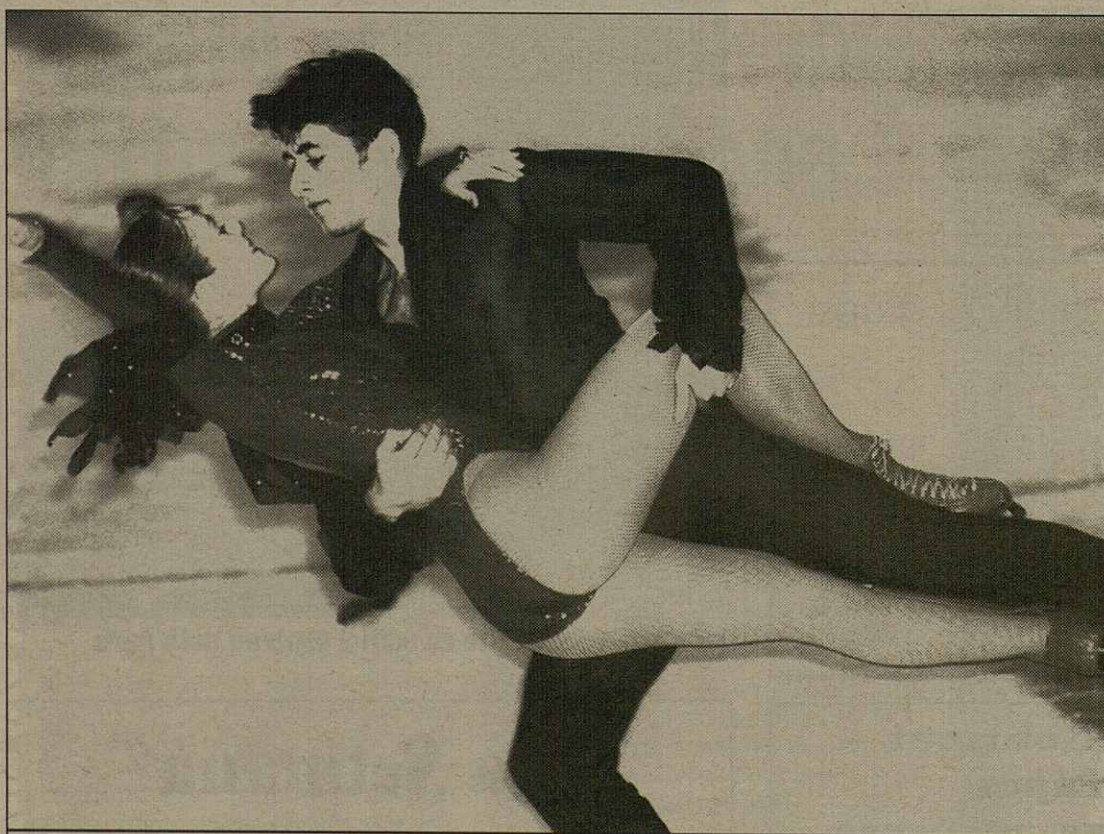
Un aute des actes significatius que se heren ath long dera festivitad en aonor deth patron de Salardú siguec era presentacion deth grop de dances tradicionaus "Es gripets de Naut Aran".

Aguest grop, que ven de formà-se recentment, triguec eth dia de Sant Andreu entà barar es balhs tradicionaus aranesi per prumèr viatge dauant de public. Er acte de se hec ena sala poliesportiva de Salardú.

Era festivitad en aonor deth sant se barrèc damb ua serada ena quau, a mès dera session de balh, tanben s'aufric ua langoissada a toti es que s'apropèren entara sala poliesportiva.



Es "Gripets de Naut Aran" barèren en public per prumèr viatge entà Sant Andreu



Eth Palai de Gèu de Vielha tornec a èster aguesta dimenjada escenari d'ua competicion. En aguesta ocasion entà acuelher era VIIau. Liga Catalana de Patinatge Artistic. Es ganhadors dera pròva, despartits per categories, sigueren; Laura Luzón (FCB) ena categoria minima. Es prumèri infantils classificats Manuel Legaz (CEVA) e Carla Vidal (Andorra A. Gel). Ena categoria junior 2ª. es prumèri lòcs sigueren entà Juan Carlos Ramos (C.A.E.I) e Pía Lestrade (FCB). Era participacion ena categoria de juniors 1ª. demorèc desèrta per ço que hè as òmes, en tot que des hemnes eth prumèr lòc l'artenhec Carolina Garcia (FCB). Enes seniors es ganhadors sigueren Jordi Pedro (FCB) e Rosa Muela (FCB).

telefons d'interès generau

973 64 18 01	Conselh Generau d'Aran	Cò de Saforcada	(25530 Vielha)
973 64 25 69	Archiu Istoric Generau d'Aran	Major, s/n	(25537 Arròs)
973 64 18 15	Musèu Val d'Aran	Major, 36	(25530 Vielha)
973 64 18 15	Ecomusèu de Vilamòs	Major, s/n	(25551 Vilamòs)
973 64 18 15	Musèu S. Joan d'Arties	Ctra. Baquèira, s/n	(25599 Arties)
973 64 00 80	Pompièrs Val d'Aran	Ctra. Nacionau, 230	(25530 Vielha)
973 64 00 04	Espitau Val d'Aran	Espitau, 5	(25530 Vielha)
973 64 82 29	Dispensari medicau - Les	Pl. dera Glèisa, s/n	(25540 Les)
973 64 82 11	Dispensari medicau - Bossòst	Sorieus, s/n	(25550 Bossòst)
973 64 53 88	Farmàcia Palà - Baquèira	Edif. Campalàs, s/n	(25598 Baquèira)
973 64 43 46	Farmàcia Palà - Arties	Ctra. deth Pòrt, s/n	(25599 Arties)
973 64 23 46	Farmàcia Català - Vielha	Avda. Pas d'Arrò, s/n	(25530 Vielha)
973 64 25 85	Farmàcia Palà - Vielha	Sentin, 1	(25530 Vielha)
973 64 20 39	Farmàcia Moralejo - Bòrdes	Antecada, s/n	(25551 Es Bòrdes)
973 64 82 07	Farmàcia Almansa - Bossòst	Eduardo Aunòs, s/n	(25550 Bossòst)
973 64 72 44	Farmàcia Almansa - Les	Querimònia, 3	(25540 Les)
973 64 12 91	Parròquia de Salardú	Sant Andreu, 1	(25598 Salardú)
973 64 00 21	Parròquia de Vielha	Pas d'Arrò, 8	(25530 Vielha)
973 64 82 53	Parròquia de Bossòst	Major, 31	(25550 Bossòst)
973 64 81 05	Parròquia de Les	Pl. dera Glèisa, s/n	(25540 Les)
973 64 20 44	Mòssos d'esquadra	Edif. Tressens balh	(25539 Betren)
973 64 80 14	Comissaria - Les	Ctra. de França, s/n	(25540 Les)
973 64 52 77	Guàrdia Civil - Baquèira	Parcatge Baquèira, s/n	(25598 Baquèira)
973 64 00 05	Guàrdia Civil - Vielha	Montcorbison, s/n	(25530 Vielha)
973 64 81 77	Guàrdia Civil - Bossòst	Sorieus, s/n	(25550 Bossòst)
973 64 72 29	Trafic - Bossòst	Sorieus, s/n	(25550 Bossòst)
973 64 01 75	Casèrna militar - Vielha	Pas d'Arrò, s/n	(25530 Vielha)
973 64 20 88	Gasolinèra - Vielha	Ctra. deth Tunel, s/n	(25530 Vielha)
973 64 72 91	Gasolinèra - Era Bordeta	Ctra. N-230, s/n	(25551 Era Bordeta)
973 64 71 00	Gasolinèra - Pontaut	Ctra. N-230, s/n	(25549 Pontaut)
973 64 57 26	Infor. torisme Salardú	Balmes, 2	(25598 Salardú)
973 64 16 12	Infor. torisme Arties	Pl. Urtau, 26	(25599 Arties)
973 64 01 10	Infor. torisme Vielha	Sarriulera, 5	(25530 Vielha)
973 64 82 07	Infor. torisme Bossòst	Eduardo Aunòs, s/n	(25550 Bossòst)
973 64 72 44	Infor. torisme Les	Pl. der Ajuntament, s/n	(25540 Les)
973 64 44 55	Infor. Baquèira Beret	Nucleu Baquèira, s/n	(25598 Baquèira)
973 64 09 79	Cen. Iniciatives Toristiques	Avda. Castièro, 15	(25530 Vielha)
973 64 72 32	Deportur	Sant Ròc, 1	(25550 Bossòst)
973 64 24 44	Camins des Pirinèus	Pas d'Arrò Balh, s/n	(25530 Vielha)
973 64 08 88	Escola d'Equitacion	Ctra. França, s/n	(25530 Vielha)
973 64 28 64	Palai de Gèu	Eth Solan, s/n	(25530 Vielha)
973 64 81 57	Complexe esportiu Bossòst	Era Lana, s/n	(25550 Bossòst)
973 64 01 95	Parada de taxis (Vielha)	Pl. Sant Antòni, s/n	(25530 Vielha)
932 65 65 92	Coches de linha		
906 33 00 03	Informacion meteorologica		
900 12 35 05	Informacion carretères		

Reconeishement ath còs de pompièrs aranesi en dia Santa Bàrbara

Redaccion
VIELHA

Era Federacion Nacionau de Montanha e Escalada de França aprofitèt es actes de celebracion que se heren ager damb motiu dera festivitât de Santa Bàrbara, patrona des pompièrs, entà reconéisher eth trabalh qu'amie a tèrme aguest collectiu en parçan.

Totun aguest reconeishement anèc mès enlà pr'amor qu'aguesta Federacion liurèt ues medalhas de reconeishement ara trajectòria laguens deth còs a Joan Canalès, Director Generau de Pompièrs e Proteccion Civiù dera Val d'Aran e a Jordi Cardona, Cap deth grop de rescat (GRAE).

Era festivitât de Santa Bàrbara comencèt de bon maitin damb es tra-

dicionaus tòcs de sirèna enes tres parcs de pompièrs dera Val d'Aran. Es actes contunhèren damb era recepcion d'autoritats, en parc de Vielha, damb era preséncia deth Director Generau d'Emergències e Seguretat Civiù de Catalonha, Enric Prior, eth Delegat Territorial de Carreteres, Jordi Benet e eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera atau coma d'aites autoritats deth parçan.

Tanben i sigueren presentis pompièrs de dehòra dera Val atau coma representants des diferents cossi des fòrces de seguretat.

Era celebracion contunhèt damb ua desfilada des deth parc de Vielha, entestada pera Banda des Joeni Pompièrs d'Aran, enquiara glèisa de Sant Miquèu.

Un viatge aqui se hec era aufrena



SILVIA PUERTOLAS

Es autoritats saludèren as pompièrs dera val d'Aran

florau a Santa Bàrbara e se sauvèt un minut de silenci en memòria des pompièrs defuntats. Dempús dera

missa que s'oficièt en temple deth caplòc aranes, s'aufric un aperitiu entà toti es convidats e populacion.

♦ ESPÒRTS ♦

FÓTBOL

U.D. BOSSÒST

"Premiere Division Poule A" Liga Francesa

Encausse-Soueix 4 - **U.D. Bossòst 0**
Deman dimenge, às 15:00 ores en camp municipau de Bossòst.
U.D. Bossòst - B Luchon SP II
Dimenge 13 de deseme, às 15:00 ores en Camp deth Isle en Dodon
Isle en Dodon - **U.D. Bossòst**

A.R. LES

"Promotion Poule A" Liga Francesa

Deman dimenge, às 15:00 ores en camp deth Boussan
Boussan AS II - **A.R. Les**
Dimenge 13 de deseme, en camp municipau deth Les
A.R. Les - Villeneuve R.

F.C. VIELHA

"2e Division Poule B" Liga Francesa

Deman dimenge, en Labarthe
Labarthe Riv FC II - **F.C. Vielha**
Dimenge 13, en camp deth Vielha
F.C. Vielha - Valentine SC II

ESCÒLA DE FÓTBOL

(Categoria mens 11) Liga Francesa

Escòla de Fòtbol - E.F.C.A (APLAÇAT)
Aué, entàs 15:00 ores en Soueix
Cagire - **Escòla de Fòtbol**

(Categoria mens 13) Liga Francesa

Luchon - **Escòla de Fòtbol (APLAÇAT)**
Copa Comenges
Aué, entàs 15:00 ores en Huos
Comenges Neste - **Escòla de Fòtbol**

(Categoria mens 15) Liga Francesa

Escòla de Fòtbol - Mabroc (APLAÇAT)
Copa Comenges
Aué, entàs 15:00 ores en Montrejeau
Comenges Neste - **Escòla de Fòtbol**

(Categoria mens 17) Liga Francesa

P. Riviere II 1 - **Escòla de Fòtbol 7**
Copa de Comenges
Aué, entàs 15:00 ores en Boussens
Mabroc - **Escòla de Fòtbol**



CONSELH ESPORTIU

Activitats previstes e resultats

Gròs

Guanhadors deth XVIII Gròs Intercomarcau de Trep (Pallars Jussà)

Juvenil

Masculin
Gerard Castells IES Trep (Pallars Jussà)

Cadet

Masculin
Joan Pereda CAPS-Pobla de Segur (Pallars Jussà)

Alevin

Masculin
Albert Roset CAPS- Pobla de Segur (Pallars Jussà)
Femenin
Joëlle Faure CEIP. Garona (Val d'Aran)

Infantil

Masculin
Hugo Pierna IES d'Aran (Val d'Aran)
Femenin
Cristina Costa IES d'Aran (Val d'Aran)

Benjamin

Masculin
Martí Armengol CEIP Valldeflors-Trep (Pallars Jussà)
Femenin
Gemma Martinez CEIP Valldeflors-Trep (Pallars Jussà)

Prebenjamin

Masculin
Alex Lebron M^aImmaculada-Trep (Pallars Jussà)
Femenin
Núria Gabriel C.P.Riera de Cardós (Pallars Sobirà)

FÓTBOL SALA

7au Jornada Liga Temps Liure

TOTO'S	10	ESTRELLA DAMM	1
TOBECO	2	PUJÒLO	8
CODINA	2	ESCÒLA	11
CAEI - TOYOTA	8	CASH ARAN	8
OSSI D'ARAN	4	CONS.AMIELL	8
ARTIES "X"	5	ARTIES	8

Pròplèu 10 de deseme

ESTRELLA DAMM - ARTIES "X"
PUJÒLO - TOTO'S
ESCÒLA - TOBECO
CASH ARAN - CODINA
CONT.AMIELL - CAEI - TOYOTA
ARTIES - OSSI D'ARAN



ARCHIU

Equip de fòtbol sala d'Arties "X"



Es partits dera Liga de fòtbol sala se jòguen toti es dijaus e diuendres a compdar des 20.30 ores dera vrespada en poliesportiu de Vielha

Carona enjós

Trautmann anòncia sa politica

David Grosclaude
LESCAR

Es a Ortès en Bearn, en çò de Renat Ricarrère, vice-president del conselh regional d'Aquitània e conse socialista, que Catherine Trautmann a fait un tablèu general de la politica que serà seguida per son ministèri en matèria de lengas ditas regionals.

Aquela declaracion seguiva un aplèc dels ministres a l'entorn de Lionel Jospin lo dijòus 26 ont demest d'autres problèmas, foguèt discutida la question de l'aplicacion de quauques proposicions contengudas dins lo rapòrt Poignant. Cada ministèri concernit deu estudiar çò que pòrriá prepausar. La ministra de la Cultura e de la Comunicacion a plan explicat la basa del trabalh del govèrn qui s'apièja sus tres elements: lo rapòrt Poignant, lo rapòrt Carcassonne del nom del jurista que concluïva qu'òm pòt signar la Carta europèa sense modificar la constitucion dins son article 2 e la Carta europèa.

La question de l'article 2 sembla donc apartada. Lo govèrn sembla pas decidit a modificar aquel article malgrat las demandas mai que mai nombrosas dels elegits. La darrièra arriba del conselh regional de Bretanha que demandèt fa doas setmanas, a

l'unanimitat aquela modificacion, mentre que mai de cent elegits del Bearn an ja signat un tèxte identic e que los deputats ecologistas, que fan partida de la majoritat d'esquèrra, son decidits a proposar una lei de modificacion constitucionala.

Patrimòni lingüistic

Catherine Trautmann declarèt a Ortès: "Ma demarcha es fòrça simpla": es de considerar que mentre que dins nòstre país aquelas lengas e aqueles elements del patrimòni foguèron relativament apartats de çò que podíá èstre protegit, ajudat, encoratjat, sostengut, pensi que uei cal reagir d'una altra faison e considerar qu'aquelas lengas son del patrimòni lingüistic nacional. I a lo francès e i a las lengas de França. E i a pas oposicion entre nòstra lenga oficiala comuna, la lenga de la Republica e çò qu'es del patrimòni lingüistic d'aquesta meteissa Republica una e indivisible..."

La ministra s'engatgèt a faire que los creators occitans, o d'autras lengas, foguèssen d'ara enlà ajudats per son ministèri e donc pel budget de l'Estat. Las ajudas deurían concernir l'edicion de libres e de disques e tot çò que fa la cultura viva. Puèi, quitament se l'informacion



Catherine Trautmann, ministra de la Cultura

França totes los drets, manca un

Se debanan aqueste dissabte 5 de deceme en Occitania per demandar un còp de mai una lei per la lenga e una modificacion de l'article 2 de la constitucion. Òm manifestarà a Marselha, Montpelhièr, Tarba, Orlhac, Lemòtges, Castilhon (prèp de Bordèu) Agen. Una altra se

farà dissabte que ven a Montauban. En Bretanha tanben una granda manifestacion es prevista a Kemper e una se farà tanben aqueste dissabte a Perpignan. Los que manifestaràn pas an previst accions diversas coma de rencontres amb parlamentaris o conferéncias de premsa.

Aquelas manifestacions se

èra ja un pauc coneguda mas la ministra l'aviá pas encara confirmada oficialament: la Delegation Générale a la Langue Française se deurà preocupar de totes las lengas de França.

Puèi coma Catherine Trautmann es tanben ministra encargada de la comunicacion, donc del servici public de ràdio e de television. La premsa manquèt pas de li demandar çò qu'èra son programa en aqueste domèni. La ministra donèt pas de responsa precisa e se limitèt a dire que las lengas ditas regionals avían dret a s'exprimir dins los mejans de comunicacion audiovisuals. Cal dire que l'endeman devíá presentar als deputats un projècte de refòrma de l'audiovisual public e que son tèxte de lei trobèt pas cap de majoritat.

Gerbert d'Orlhac (lo monge que seriá lo papa de l'an 1000 jos lo nom de Silvestre II), nascut dins las tèrras sòrres d'Occitània, venguèt a Vic en 967 essent encara un jove consirós d'aprendre. I foguèt portat pel Comte Borrell II a peticion de l'Abat de Sant Gerard perquè poguèsse s'iniciar a las arts del quadrvium. Dins qualques monastèris e centres episcopals dels comtats nòstres, gràcias al contacte frequent amb la cultura araba e jusieva, las sciéncias avían ja una fòrta preséncia dins las bibliotecas.

D'aqueste sojorn —e de las aptituds innatas que lo jove aviá— ne sortiguèt un dels primièrs propagaires de la sciéncia grecò-latina per Euròpa. Gerbert, passats tres ans, abandonèt los comtats catalans e accediguèt als cargues de mestrescola de Reims, abat de Bobbio, arquevesque de Reims e de Ravenna e, finalament, de Papa de Roma, tot venint a l'encòp un factor important de coesion politica dels pòbles d'Euròpa a l'entorn d'Oton III. Mas sa carrièra eclesiastica e politica arribèt pas a envelar jamai una carrièra intel·lectuala parièrament meritòria.

Gerbert d'Orlhac dins lo paradigma europèu

Ramon Sargatal

Gerbert foguèt un umanista tal coma s'entendriá aqueste tèrme qualques sègles aprèp son temps. Coneissiá la gramatica, la retorica e la dialectica —disciplinas del trivium— e tre passar per las tèrras catalanas abandonèt pas pus l'estudi e perfeccionament dins las arts de l'astronomia, la musica, la geometria e l'aritmética. Gerbert, pasmens, foguèt tanben un grand pedagòg. Sul frontal de l'estatua que podèm contemplar uei dins la ciutat d'Orlhac, vesèm un Gerbert que presenta a la cort dels Otons, sos grands valedors, una tièra d'invençons que li serviguèron per introduir de concèptes scientifics de dificila assimilacion e aprendissatge. D'esferas armillaras e de planisferis, un òrgue, de mecanismes de contrapeses... Aquestes objectes, amassa amb los que nos descriu son discipol, lo monge Richer (un desplegable

amb las figuras retoricas esquematizadas, un abac amb las bolas remplaçadas pels simbols numerics dels arabis, un monocòrdi per l'explicacion de las distàncias entre tons e semitons...) nos demòstran fins a quin ponch Gerbert se preocupèt de venir non pas sonque un receptor passiu de la cultura scientifica procedenta del mond arab, mas tanplan un transmetor entusiasta. Gerbert d'Orlhac es una figura essenciala per comprendre la naisença politica e la renaissença culturala de l'Euròpa de la debuta del segond millenni.

L'endeman es discipol de ièr. Los catalans immergits dins una societat projectada devèrs lo futur gràcias al progrès tecnologic, la Generalitat de Catalonha a abonat l'iniciativa ripollesa de contunhar de recordar l'istòria e de començar l'abril que ven una tièra d'actes commemoratius

del papat de Silvestre II. Una comission formada per de representants d'importantas institucions academias, eclesiasticas e culturalas del país son ja a ne trabalhar l'organizacion. D'abril de 1999 a l'abril de 2000 e dins diferents ambits —escolar, universitari, popular— remembrarem lo sojorn de Gerbert en tèrras catalanas e l'aportacion a la sciéncia e a las culturas europèas de l'edat mejana bassa que se ne derivèt.

Perqué immergits dins un processus d'interrelacion politica e culturala coma aqueste que vivèm, dificilament podriam trobar una figura de l'edat mejana mai suggerenta. Cada aspècte de la personalitat de Gerbert pòt venir exemple e símbol de valors uei plan oportunas per configurar la nòva societat europèa, en començar per la subordinacion —amb el subsegüent profièch— a l'auto-

ritat indiscutibla que la cultura araba aviá dins de camps de la sciéncia diversas. L'afan insadolable d'aprendissatge, l'engèni dins lo terrenh de la didactica e la pedagogia; la rigor intel·lectuala e la paciéncia d'avançar malgrat las dificultats materials, ensems amb la voluntat d'unir los pòbles e los reialmes en luòga de los fragmentar son d'autras valors que meritan uei d'èsser divulgadas a través sa biografia e son òbra.

Recordar ara, doncas, una figura tan lonhdana pòt èsser una via magnifica d'aproximi a la tolerància, a l'europèisme e a la consolidacion d'una societat que siá fundamentada sus l'umanisme e lo progrès cultural.

Col·labora l'Arxiu Occità de la UAB

<http://www.uab.es/inst-ESTUDIS-MEDIEVALS/ARXIU-OCITA/>

Institut d'Estudis
Medievals.
Edifici B.
08193 Bellaterra (Barcelona)
Telèfon 93 581 11 44
E-mail
arxiuoccita@blues.uab.es

miralhem-mos

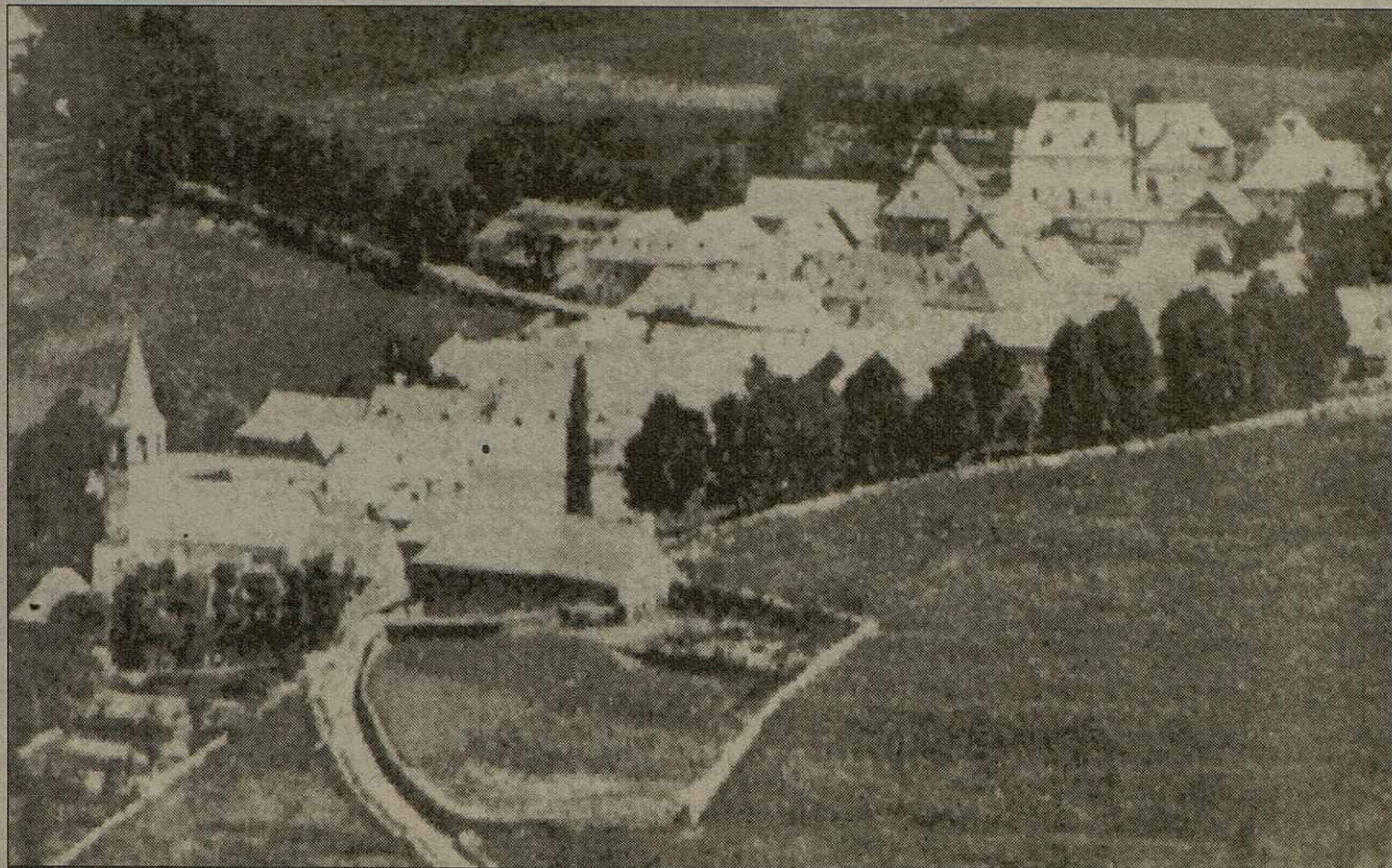
“Cambiàvem licors, chiruques per productes coma cafè, sucre o carn”

Xavi Gutiérrez e Riu

Visita toristica en Pujòlo. En tot veir que ja se cògue eth solei enes pòbles dera arribèra dera Garona me decidisqui a pujar enquiath vilatge mès anautit de tota era Val —Montgarri a part. En aguesta epòca der an en Bagergue encara an solei ben lèu enquias cinc dera tarde; mès que cau pressà-se tà visità-lo, pr'amor qu'en un patac se hè de net. Es òbres qu'an deishat eth pòble capensús enes darrèri mesi ja s'acaben. Alfonso, que me hè de cicerone, me les ensenhe. Es carrèrs son lèu toti apariats e hè gòl de vedèles: dilhèu i an hèt mès places qu'en Vielha...

Juanito des d'Andrèu me dèishe veir eth sòn petit-gran musèu particular: ua colleccion inacabable de trucs, tringòles, esqueres, picarets... e un pilèr d'utissi de toti es cornèrs deth parçan, d'un vielh Aran que se pèrd...

Profiti era visita tà interessà-me peth contraband qu'antigament se hège per aquestes montanhes tà França. Li demani a Alfonso se me'n pòt condar quauquarren. Eth non i auie anat, pr'amor qu'ère massa petit en aqueri ans, mès auie entenut a condar quate causes des que i anèren: “Avies de tier compde des carrabinèrs espanhòus e des gendarmes francesi. Mès es contrabandistes, qu'èren espabilats, anaven ben equipats: tamb ‘anteojos’ tà guardar se i avie vigilància per bèth pas, e a viatges armats quauqu'uns. Se vedeven bèth ‘bulto’ —ena net— se n'anaven per un aute costat, perque de pòrts tà travessar era frontera n'i avie mès d'un”. Se non passauen per Urets, anauen peth pòrt dera Horqueta; o senon peth d'Òrla en tot crotzar era arribèra de Horcalh. “Gesseven tamb eth morralet plen de ‘botelhes’ de licor, que tanpòc non n'i podien portar guaires, e tornaven tamb cinc o sies quilòs de cafè des que se'n quedaven ua part tà casa e er aute lo veneven, que tanpòc non se preneve eth cafè cap com ara, a totes ores, e n'i avie pro tamb dus quilòs tà passar er an.” As nòsti vesins francesi tostemp les an agradat fòrça es licors; sonque cau veir aué en dia com trauesen era termièra tà poder aquerir aciu es beuendes que non trafen o que son mès cares en sòn país. E en aqueri ans se tornauen ‘lhòcos’ per un tipe d'anís que ne didien ‘escarchado’, a mès des encara coneishudi aué en dia: La Castellana, del Mono, e enquia un tamb



Des de Bagergue, calie trauessar tota era arribèra der Unhòla e sauvar es pòrts d'Òrla e Urets

ARCHIU

ua figura de torèro en envàs —“typical spanish”.

Me comente Juanito, des de Pau, qu'eth i auie anat bèth viatge tad açò deth contraband, mès sonque tàs mines de Ventallor, en costat francés des de Liat apuprètz, “a on hèvem tractes tamb es treballadors, lèu toti refugiadi espanhòus qu'avien travessat era frontera pendent era guèrra. Cambiàvem anís, conhac, chiruques —que non n'avien— per cafè, sucre e productes que non se trobauen ena Val”. Açò se hège enes ans dera postguèrra, quan pr'amor deth racionament qu'impasèc eth regim franquista era auferta non curbie es besonhs familhars. “S'assignaven ues quòtes setmanaus tàs productes basics: pan, òli, sucre... tamb es que non i avie miei de subsistir tà ua familha de sies o sèt —com eren moltes dera epòca— perque era tèrra e eth bestiar non te dave cap guaire” rebrembe un d'aqueri que i auie anat de ben joen. E contunhe: “I anàvem de mainatges, tamb catorze o quinze ans, e de miei junh enquia octubre —qu'ère quan podies passar pes pòrts mès o mens ben— mos dave temps d'anà-i trenta cinc o quaranta

viatges. Aquerò mos enfortive, fisicament e mentalement, perque aguèrem nets de mau temps e d'autes penes. Un còp, qu'anava tamb eth mèn german, se mos trinquèren dues ampolhes d'anís ‘escarchat’ e en volguè-les profitar agarrèrem es dus mainatges ua mona dera qu'encara me'n brembi; quan mos desvelhèrem ath cap de lèu un dia non mos tenguem dera ressaca e deth heired qu'avien passat!” Tot ère avedà-se-i, perque coma ben ditz eth nòste interlocutor “se t'acostumaves a caminar de net pera montanha, dempús ja i vedies tostemp. Gessévem de net o maitiada; des deth pòble aviem sies ores de camin enquias mines aqueres. Tanben bèth viatge aviem anat tàs pòbles de Sentenh, Eylià, Estoèu... Tà nosati tanpòc non ère contraband: ne didèvem anar tà França”. Era vigilància ère pas coma s'a volut dar a entèner massa soent; es carrabinèrs e gendarmes non se dedicauen a acaçar ad aqueri mainatges per tan pòga causa, e enquia ac consentien: “I avie un guàrdia civiu en Salardú que dave ordes de non arrestàmos; a eth li interessave perque avie cinc o sies hilhs tà alimentar e es sòs

tanpòc li arribaven. Ère un acòrd mutu tamb eth qu'a cambi de dà-li cada cèrt temps: cafè, sucre o carn —que tanben la portàvem de França— a nosati non mos tocaven. Sonque un viatge n'avien apressat a dus, es gendarmes en Sentenh, e perque se les avien trobat de cara; mès aguesti, com que ja se vedeven en comissaria e tan lèu se descuedèc un des gendarmes que les vigilave, li foteren un lampit que lo deishèren estès en tèrra e en arrincrar a córrer s'escapèren”.

A mès des productes dejà comentadi, portauen tath parçan vesin tabac de marques plan coneishudes aué en dia, coma Chesterfield, Philip Morris... e d'aquiu venguien tamb miches de seda tàs hemnes des sòn pòbles. Mès tanben bestiar: “Mules que se compraven en França per dètz mil pessetes, les veneves ací per vint-e-quate mil”. Açò bense qu'ère negòci! Mès ja non durèc guaire pr'amor que baishèc fòrça a compdar deth quaranta sèt, quan se suprimic eth racionament. Aué en dia as pujolencs non les cau hèr aqueres excursions tà poder minjar. Son d'auti tempsi e i a mès abonador que pas racionament.

UA VAL D'ARAN LÍMPIA

- TRÈIR ERA LORDÈRA DEMPÚS DES 20 OR, DETH SER
- NON MÈTER LIQUITS LAGUENS DES CONTIENEDORS
- PLEGAR ES CAISHES DE CARTON, ENTÀ REDUÏR ETH VOLUM



- UTILISAR ES CONTIENEDORS DE LHAUNES E DE VEIRE.

- MÈTER TOSTEMP ERA LORDÈRA EN UA BOSSA E LAGUENS DETH CONTIENEDOR.

- NON MÈTER LAGUENS ES CONTIENEDORS, MAQUINES, TARCUM D'OBRA, MÒBLES, ECA.